14.11.2023

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 30.10.2023, HE 52/2023 vp

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin hiilirajamekanismia koskevan asetuksen toimeenpanosta ja Tullin hallinnosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin hiilirajamekanismia koskevan asetuksen toimeenpanosta ja Tullin hallinnosta annetun lain muuttamisesta. Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) lausuu asiasta seuraavaa:

Yleisesti hiilirajamekanismista

Hiilirajamekanismissa tietyille EU:n ulkopuolelta tuleville tuotteille asetetaan samansuuruinen maksu, kuin joka kohdistuu päästökaupan kustannuksena vastaaviin EU:ssa valmistettuihin tuotteisiin. Tavoitteena on ehkäistä hiilivuotoa eli sitä, että raskaan teollisuuden investointeja ja tuotantoa siirtyy tiukan ilmastopolitiikan korkeampien kustannusten seurauksena EU-alueelta maihin, joissa säätelyä ei ole tai se on selvästi vähäisempää. Tämä voi johtaa siihen, että hiilipäästöt eivät globaalisti vähene vaan jopa kasvavat.

On tärkeää, että hiilirajamekanismin myötä hiilipäästöjä hinnoitellaan myös EU:n ulkopuolella valmistetuissa tuotteissa, jotka kilpailevat EU-markkinoilla EU:ssa valmistettujen tuotteiden kanssa. Se tehostaa ilmastopolitiikkaa. Se voi myös luoda edellytyksiä tasapuoliselle kansainväliselle kilpailulle.

Päästövähennystoimenpiteet tulisi kohdentaa yritysten ja toimialojen suhteen mahdollisimman neutraalisti ja kattavasti sinne, missä niitä on kustannustehokkainta toteuttaa. Tällöin ne vääristävät mahdollisimman vähän ihmisten ja yritysten valintoja ja kansainvälistä kaupankäyntiä.

Yleisempänä haasteena hiilirajamekanismille on se, miten tietopohjan ja menetelmien vielä kehittyessä onnistutaan välttämään keskeneräisten käytäntöjen ja ohjausvaikutusten vinoutumista. Se voi vaarantaa kansainvälisen kilpailun ja kaupan periaatteiden toteutumista, ja niiden myötä myös markkinoiden toimivuutta, innovaatioiden kehittymistä ja uusien toimijoiden ja teknologioiden markkinoille tuloa. Olisi myös hyvä seurata hiilirajamekanismin ja päästökaupan yhteisvaikutuksia, koska niillä on yhteisiä tavoitteita ja toisiaan täydentäviä tehtäviä, vaikka keinot eroavatkin.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Postiosoite PL 5, 00531 Helsinki • **Puhelin** 029 505 3000 (pvm/mpm)
Y-tunnus 2502067-3 • **Sähköposti** kirjaamo@kkv.fi • **kkv.fi**

ALLEKIRJOITETTU
ASIANHALLINTAJÄRJESTELMÄSSÄ

14.11.2023

Hiilirajamekanismiin liittyvät viranomaistehtävät

Hallituksen esitykseen sisältyvässä lakiehdotuksessa säädetään Tullille hiilirajamekanismin toimivaltaisen viranomaisen tehtäviä. Niihin ei ole KKV:lla mitään huomautettavaa.

Timo Mattila
pääjohtajan sijainen, ylijohtaja

Ari Luukinen
johtava asiantuntija

Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Postiosoite PL 5, 00531 Helsinki • **Puhelin** 029 505 3000 (pvm/mpm)
Y-tunnus 2502067-3 • **Sähköposti** kirjaamo@kkv.fi • **kkv.fi**

ALLEKIRJOITETTU
ASIANHALLINTAJÄRJESTELMÄSSÄ